

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Інна САВИЦЬКА

“ _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземної філології і
перекладу

Протокол №9 від 24 травня 2024 р.

_____ Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Англійська мова
та друга іноземна»

_____ Юлія МАРКОВА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Німецька мова
та друга іноземна»

_____ Олександр АРТЬОМЦЕВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕХНІКА ПЕРЕКЛАДУ (ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА – ФРАНЦУЗЬКА)»

Спеціальність: 035 «Філологія»
Освітня програма: «Англійська мова та друга іноземна»
«Німецька мова та друга іноземна»
Факультет: Гуманітарно-педагогічний
Розробник: Куликова Вікторія Григорівна, к.філол.н., доцент,
доцент кафедри іноземної філології і перекладу

Київ – 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Техніка перекладу (друга іноземна мова)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	035 Філологія	
Освітня програма	«Англійська мова та друга іноземна» «Німецька мова та друга іноземна»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	16 год	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год	4 год.
Лабораторні заняття	-	—
Самостійна робота	74 год	108 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год	12 год.

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою курсу є подальший розвиток професійних перекладацьких навичок магістрів, комплексна реалізація практичної, виховної, освітньої, розвиваючої та професійної цілей, які досягаються в процесі практичного оволодіння технікою перекладу; поглиблення перекладацьких навичок під час виконання послідовного, усного та письмового перекладу, перекладу з аркуша, при спілкуванні на професійні теми.

Завдання курсу:

- 1) поглибити у студентів навички фахової діяльності як майбутніх перекладачів-практиків, а також навички академічної роботи в галузі перекладознавства;
- 2) удосконалити знання основних прийомів перекладу франкомовного матеріалу українською мовою та українських текстів французькою мовою;
- 3) поглибити у студентів основні технічні навички письмового та усного перекладу та здійснення трансформаційного й перекладацького аналізів оригіналу тексту та його перекладу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- всі типи перекладацьких трансформацій у повному обсязі;
- особливості перекладу різних письмових стилів;
- етичні, психологічні й соціокультурні особливості перекладацької діяльності;
- теорію перекладу як акту міжкультурної, міжмовної комунікації;
- денотативну та експресивну функцію в перекладі;
- способи прагматичної адаптації тексту-оригіналу;
- способи відтворення безеквівалентної лексики.

вміти:

- зберігати експресивний ефект в перекладі та знижувати експресивність;
- здійснювати перекладацький аналіз тексту;
- відтворювати безеквівалентну лексику (лакуни);
- перекладати науково-технічні та галузеві тексти;
- виступати з повідомленнями за обраною тематикою, добирати фактичний матеріал для тематики текстів, що підлягають перекладу;
- робити реферативний усний переклад українського тексту французькою мовою;
- застосовувати перекладацькі трансформаційні засоби в практиці письмового перекладу;
- застосовувати фонові знання під час перекладу реалій;
- працювати з системами автоматизованого перекладу та володіти навичками постредагування.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

- СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
- ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
- ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. «Техніка перекладу аграрних текстів. Лексико-семантичні та граматичні особливості перекладу»														
Тема 1. Перекладознавчий і трансформаційний аналізи аграрних текстів.	1-2	6	2	4			6		1					12
Тема 2. Аудіювання автентичних французьких аграрних текстів та їх усний переклад.	3	4	2	2			6		1					12
Тема 3. Перекладознавчий і трансформаційний аналізи наукових аграрних текстів, їх письмовий переклад.	4-5	6	2	4			8		1					8
Тема 4. Переклад з аркуша. Аудіювання та переказ франкомовного тексту.	6	2		2			6			1				8
Тема 5. Реферативний і анотативний переклади аграрних текстів.	7	4	2	2			8		1					8
Тема 6. Креативне письмо (доповідь, презентація) на тему інтерпретації франкомовного тексту та його перекладу.	8	4	2	2			8			1				6
Разом за змістовим модулем 1		26	10	16			42		4	2				54
Змістовий модуль 2. «Техніка перекладу галузевих аграрних текстів. Стилiстичні та прагматичні особливості перекладу»														
Тема 7. Перекладознавчий і трансформаційний аналізи галузевих аграрних текстів. Стилiстичні особливості перекладу.	9-10	6	2	4			6		1	1				14

Тема 8. Усний послідовний та двосторонній переклади галузевих аграрних текстів.	11	2		2			6		1				12
Тема 9. Прагматичний і трансформаційний аналізи науково-технічних галузевих аграрних текстів, їх письмовий переклад.	12-13	6	2	4			6			1			8
Тема 10. Переклад з аркуша. Аудіювання та переказ франкомовного тексту. Прагматична адаптація у перекладі.	14	4	2	2			6		1				12
Тема 11. Реферативний і анотативний переклади галузевих аграрних текстів.	15	2		2			8		1				8
Разом за змістовим модулем 2		20	6	14			32		4	2			54
Усього годин		46	16	30			74		8	4			108

4. Теми семінарських занять
Навчальним планом не передбачено.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Перекладознавчий і трансформаційний аналізи аграрних текстів.	6
2	Тема 2. Аудіювання автентичних французьких аграрних текстів та їх усний переклад.	6
3	Тема 3. Перекладознавчий і трансформаційний аналізи наукових аграрних текстів, їх письмовий переклад.	8
4	Тема 4. Переклад з аркуша. Аудіювання та переказ франкомовного тексту.	6
5	Тема 5. Реферативний і анотативний переклади аграрних текстів.	8
6	Тема 6. Креативне письмо (доповідь, презентація) на тему інтерпретації франкомовного тексту та його перекладу.	8
7	Тема 7. Перекладознавчий і трансформаційний аналізи галузевих аграрних текстів. Стилiстичні особливості перекладу.	6
8	Тема 8. Усний послідовний та двосторонній переклади галузевих аграрних текстів.	6
9	Тема 9. Прагматичний і трансформаційний аналізи науково-технічних галузевих аграрних текстів, їх письмовий переклад.	6
10	Тема 10. Переклад з аркуша. Аудіювання та переказ франкомовного тексту. Прагматична адаптація у перекладі.	6
11	Тема 11. Реферативний і анотативний переклади галузевих аграрних текстів.	8
	Всього	74

6. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено.

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Передперекладацький аналіз аграрних текстів, виявлення і аналіз лексико-семантичних особливостей.	6
2	Тема 2. Послідовний переклад усних автентичних французьких аграрних текстів.	4
3	Тема 3. Письмовий переклад наукових аграрних текстів.	6
4	Тема 4. Переклад з аркуша. Переказ прослуханого франкомовного тексту.	2
5	Тема 5. Реферативний і анотативний переклади аграрних текстів.	4
6	Тема 6. Презентація на тему інтерпретації франкомовного тексту та його перекладу.	4
7	Тема 7. Перекладознавчий і трансформаційний аналізи галузевих аграрних текстів; визначення стилістичних особливостей перекладу.	6
8	Тема 8. Усний послідовний та двосторонній переклади галузевих аграрних текстів.	2
9	Тема 9. Письмовий переклад науково-технічних галузевих аграрних текстів, їх прагматичний аналіз.	6
10	Тема 10. Переклад з аркуша. Переказ прослуханого франкомовного тексту.	4
11	Тема 11. Реферативний і анотативний переклади галузевих аграрних текстів.	2
	Всього	74

Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Traduisez le texte en ukrainien par écrit :

Dans le sol vivent des bioagresseurs, comment les contrer ?

De nombreux organismes qui concourent à l'activité biologique des sols favorisent une bonne fertilité. Inversement, les bioagresseurs nuisent aux cultures et limitent fortement les rendements, ou même détruisent complètement les cultures ; ce fut le cas du phylloxera (un puceron ravageur se développant sur les racines), qui à partir de 1865 détruisit presque totalement le vignoble français.

Dans un milieu naturel, le concept de bioagresseurs n'a pas lieu d'être, car un écosystème est en équilibre ; mais il y a peu d'écosystèmes naturels non anthropisés (même une prairie naturelle peut être largement détruite par des campagnols, faute de prédateurs). L'agriculteur, pour obtenir une récolte régulière et de bonne qualité, essaye de contrôler les bioagresseurs, d'autant qu'ils peuvent demeurer pendant de nombreuses années dans le sol.

Ces bioagresseurs peuvent être :

- les plantes adventices, d'abord présentes sous forme de graines qui, en se développant, vont concurrencer la culture par incidences sur la lumière, l'eau et les éléments minéraux ;
- les champignons, connus souvent pour leur présence sur les parties aériennes des plantes ; ils font une partie de leur cycle dans le sol et pour certains attaquent directement les racines ;
- les ravageurs que sont les animaux phytophages, de toutes tailles.

Maîtriser les adventices par des rotations et le travail du sol

Les plantes adventices concurrencent et donc obèrent le rendement des cultures. Leur développement dans les cultures peut être limité par des herbicides sélectifs et du désherbage mécanique (hersage, binage, etc.) ; le travail du sol en interculture (déchaumage, labour, faux semis) atténue aussi fortement les risques d'infestation. Mais ces actions ne sont jamais parfaites, car quelques adventices arrivent à produire des graines, qui généreront un nouveau cycle de nuisances. La maîtrise des adventices est donc importante non seulement pour la culture en place, mais aussi pour les cultures suivantes.

Adventices annuelles. La durée de vie dans le sol des graines d'adventices annuelles est généralement assez longue, parfois supérieure à une dizaine d'années. Il faut donc être particulièrement vigilant sur les infestations d'espèces dont la durée de vie dans le sol est élevée.

Toutes les semences d'adventices ne donneront pas forcément une plantule : une quantité significative de graines enfouies disparaît par sénescence, par prédation ou parasitisme ; d'autres germeront mais n'iront pas au bout de leur cycle. Ainsi, en l'absence de réinfestation, on observe une diminution du stock de semences, appelé taux annuel de décroissance (TAD).

Une espèce à TAD élevé disparaîtra rapidement si elle ne produit pas de graines chaque année (par exemple le vulpin ou le ray-grass) ; dans ce cas, une succession culturale bien gérée et un bon désherbage mécanique peuvent rapidement conduire à une diminution du stock de semence. Les adventices à TAD élevé devront être traitées par un labour amenant l'enfouissement profond de leurs graines : perdant leur pouvoir germinatif la première année, elles ne pourront plus germer lorsqu'elles seront remontées en surface par un labour l'année suivante. A contrario, ces espèces se multiplient en technique de travail du sol simplifié.

Pour une espèce à TAD faible (matricaire, coquelicot, etc.), le stock semencier étant plus persistant, le travail du sol peut être moins important ; dans ce cas, on pourra jouer sur certains paramètres de la rotation.

2. Faites le résumé en français du texte ukrainien :

Тваринництво

Тваринництво в Україні посідає друге місце після рослинництва за вартістю виробленої продукції. Його розвиток та спеціалізація залежать від особливостей кормової бази та потреб споживача. Основою кормової бази є вирощування кормових та зернофуражних культур, а також використання природних пасовищ і сіножатей. Найбільше пасовищ і сіножатей — у північних та передгірних областях України. Для відгодівлі худоби використовують також відходи окремих виробництв харчової промисловості — висівки (пшеничні, житні, вівсяні, соєві, ячмінні, рисові, гречані), жом, мелясу, макуху, шрот, а також білково-вітамінні добавки.

Провідним у тваринництві України є **скотарство**, хоча за останні десятиліття поголів'я великої рогатої худоби значно скоротилося. Основною його продукцією є молоко та м'ясо. Виробництво молока впродовж останнього десятиліття постійно зменшується.

Значне місце у структурі тваринництва посідає **свинарство**, яке постачає м'ясо, сало, шкіру. Поголів'я свиней в Україні за останні роки також помітно скоротилося. Свинина становить третю частину від загального виробництва м'яса в Україні. Свинарство менш залежне від кормової бази, тому зосереджене в густонаселених районах, де розвинене овочівництво, є відходи харчової промисловості. Воно поширене в усіх регіонах України. У приміських господарствах виникли великі відгодівельні комплекси.

Птахівництво виробляє м'ясо, яйця, перо та пух. У поголів'ї птиці переважають кури — 90 %. Решту становлять качки, індика, гуси, цесарки, перепели, фазани, страуси. Яйця та м'ясо виробляють на птахофабриках, розташованих переважно навколо великих міст та в рекреаційних районах. М'ясо птиці у структурі його виробництва посідає перше місце.

Вівчарство в Україні відіграє додаткову роль, і лише у господарствах Карпат воно є одним з головних напрямів. Здебільшого овець розводять у селянських господарствах. Вівчарство спеціалізується на постачанні м'яса, вовни, овчини, овчого молока, сиру. Його спеціалізацію визначають особливість кормової бази та природні умови. У степовій зоні переважає вівчарство вовняної спеціалізації, у лісостепових, лісових та гірських районах — м'ясо-вовняної. Найбільше поголів'я овець — у степових областях і на Закарпатті.

Галуззю міжнародної спеціалізації в Україні стало **бджільництво**. За виробництвом меду Україна є одним зі світових лідерів.

Рибне господарство України постачає рибу та інші біоресурси. У морях виловлюють бичка, камбалу, хамсу, кільку, оселедця, пеленгаса, а в прісноводних водоймах і річках — товстолобика,

коропа, сазана, карася, ляща, плітку, судака, окуня, сома, щуку та ін. Заготовляють також креветок, мідій, раків. У раціоні мешканців України риби і морепродуктів вкрай мало — близько 12 кг на одну особу за рік, тоді як у країнах Європи їх споживають 26-35 кг за рік.

3. Traduisez à vue :

L'intelligence artificielle (IA) est-elle devenue indispensable en agriculture ?

Deux grands types d'applications de l'IA en agriculture sont présentés dans cette fiche : - celles basées sur le traitement d'images (les plus compréhensibles !), - et celles axées sur le traitement de données en quantité massive.

Un troisième type d'applications repose sur le traitement de quantités énormes de textes, d'images, de vidéos : c'est l'IA générative, qui est génératrice de textes, d'images, de vidéos, et même de programmes informatiques.

Le pointage automatisé des animaux de races à viande, dites races allaitantes, et l'évaluation du poids des animaux, par une technique proposée par l'Institut de l'élevage (Idele) et vue au Sommet de l'élevage à Clermont-Ferrand, en octobre 2024. À partir d'un scanner tridimensionnel développé par 3D Ouest (entreprise française experte en imagerie) a été conçu Pheno3D, portique équipé de caméras, visant à automatiser l'analyse d'image 3D par l'IA pour inférer en temps réel le poids vif et les notes de pointages des jeunes bovins allaitants au sevrage. Ici, l'IA est capable de donner le poids vif d'un bovin à partir d'images 3D, avec une précision exacte à 4 % ou 5 % près et une répétabilité de 98 %, et ce de manière automatisée. En ce qui concerne les mesures de pointage – que ce soit sur le développement squelettique (DS) ou musculaire (DM) – les résultats sont prometteurs en race charolaise. Cette technique devrait être appréciée par les éleveurs de races à faibles effectifs, parce que former et faire se déplacer un pointeur représente un coût significatif !

8. Методи навчання

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

У ході опанування дисципліною дотримується принцип систематичності та послідовності, який пов'язаний як з організацією навчального матеріалу, так і з системою дій студентів щодо його засвоєння.

Передбачено використання інноваційних технологій та методів навчання, які забезпечують розвиток професійних умінь і навичок, сприяють формуванню перекладацької компетентності студентів. На практичних заняттях студенти оволодівають когнітивними стратегіями, спрямованими на активізацію навчального матеріалу, засвоєння елементів перекладацької стратегії та тактики, систематизації існуючих методів, принципів, форм навчання перекладацької діяльності та навичкам роботи з перекладними текстами, накопичення досвіду формування індивідуального стилю професійного спілкування в галузі перекладу. Завдяки використанню новітніх інформаційних технологій студенти оволодівають навичками користування перекладацькими ресурсами Інтернету, системами комп'ютерного перекладу, електронними словниками, системами електронної пам'яті викладача, ресурсами мультимедійних енциклопедій.

Застосовуються методи **словесні**: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний; **наочні**: демонстративний, ілюстративний; **практичні**: метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний. **Активні методи навчання**: диспут, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри тощо.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

9. Форми контролю

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до **календарного тематичного плану викладання дисципліни**, де зазначено види і терміни контролю.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, підсумковий усний і письмовий переклади, перевіряється виконання самостійної роботи студентів.

Підсумковий контроль успішності студентів проводиться під час заліку відповідно до графіку проведення екзаменаційної сесії.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **Кдис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **НР** (до 70 балів): **Р дис = Р НР + Р ат .**

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальний план підготовки магістра зі спеціальності 035 Філологія.
2. Робоча навчальна програма дисципліни.
3. Підручники та навчальні посібники.
4. Матеріали до практичних занять, поточного та підсумкового контролю.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Максименко О. В. Навчальний посібник для студентів старших курсів з усного перекладу: теорія, вправи, тексти (французька мова). Вінниця: Нова книга, 2008. 168 с.
2. Мартинюк О. М., Гуз О. П. Французька мова. Практикум з перекладу: навчально-методичне видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 48 с.
3. Якубовська Н. О. Мовні аспекти французько-українського перекладу: навч. посіб. 2-ге видання. виправл. Чернівці : Видавничий Дім "Родовід", 2018. 224 с.
4. <https://www.youtube.com/@TEDEdFrench/videos>

Допоміжні:

5. Алексеев А. Я. Нариси з контрастивної стилістики французької мови: Навчальний посібник для факультетів іноземних мов університетів. Вінниця: Нова книга, 2010. 456 с.
6. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. 5-те вид., виправ. І допов. Вінниця : Нова Книга, 2017. 448 с.
7. Gile D. (2005). La traduction. La comprendre, l'apprendre. Paris: Presses Universitaires de France. 281.
8. Stefurak O., Yakubovska N. Les explicitations obligatoires dans les traductions ukrainien-français. Studia Linguistica. 2020. Вип. 18.